

Het Mulier Instituut onderzoekt

FINANCIËLE WEERBAAR- HEID SPORT- VERENIGINGEN

Er zijn zorgen over de financiële situatie van sportverenigingen. Hoe is het daar momenteel mee gesteld? Hoe weerbaar zijn sportverenigingen tegen interne of externe ontwikkelingen? En welke verschillen zijn er tussen sportverenigingen? Het Mulier Instituut heeft in samenwerking met Stichting Rotterdam Sportsupport en PB Sportconsultancy een voorstudie gedaan naar de financiële weerbaarheid van sportverenigingen.

DOOR: NICOLINE HERTOQS, PETER VAN ELDERT & JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Meer dan de helft van de sportverenigingen maakt zich, in verschillende mate, zorgen over de financiële situatie. De mate waarin verenigingen zich hier zorgen over maken, nam toe tussen 2021 en 2023. Sportverenigingen hebben de afgelopen jaren veel te verduren gekregen, met onder andere de coronacrisis en de energiecrisis. En toen waren er nog diverse steunmaatregelen beschikbaar, terwijl er nu juist bezuinigingen op de planning staan. De vraag is in welke mate sportverenigingen hiertegen bestand zijn.

WAT IS FINANCIËLE WEERBAARHEID?

Financiële weerbaarheid geeft weer in hoeverre een sportvereniging in staat is om overzicht te houden over de financiën, zich voor te bereiden op en te herstellen van financiële schokken, minimale schulden te hebben en vermogen op te bouwen. Op basis van financiële gegevens van sportverenigingen kijken we naar onder andere inkomsten en uitgaven, vermogen, betalingsverplichtingen en financieel beleid.

BUITENSPORTVERENIGINGEN MINDER AFHANKELIJK VAN CONTRIBUTIE

Binnen- en buitensportverenigingen lijken andere financiële risico's te lopen (figuur 1). Binnensportverenigingen hebben vaak geen eigen accommodatie. Over het algemeen huren zij een zaal of hal, van bijvoorbeeld de gemeente. Dit maakt het voor binnensportverenigingen lastiger om inkomsten uit veel verschillende bronnen te genereren. Buitensportverenigingen, die vaak wel een eigen accommodatie hebben, kunnen makkelijker inkomsten halen uit verkopen in de kantine (24% van de inkomsten, vs. 5% bij binnensportverenigingen) of het plaatsen van sponsorborden (8% vs. 5%). Buitensportverenigingen zijn daardoor minder afhankelijk van de contributie als inkomsten dan binnensportverenigingen (53% vs. 72%).

INKOMENS DIVERSITEIT

We hebben ook gekeken naar de diversiteit van de inkomsten van verenigingen, door te kijken naar het aantal en de relatieve grootte van de inkomstenbronnen. Als een vereniging meerdere relatief grote inkomstenbronnen heeft, is deze weerbaarder tegen het wegvalen of krimpen van een enkele inkomstenbron. Wanneer een vereniging sterk afhankelijk is van een enkele grote inkomstenbron, meestal de contributie, loopt deze meer risico wanneer de ledenaantallen teruglopen.

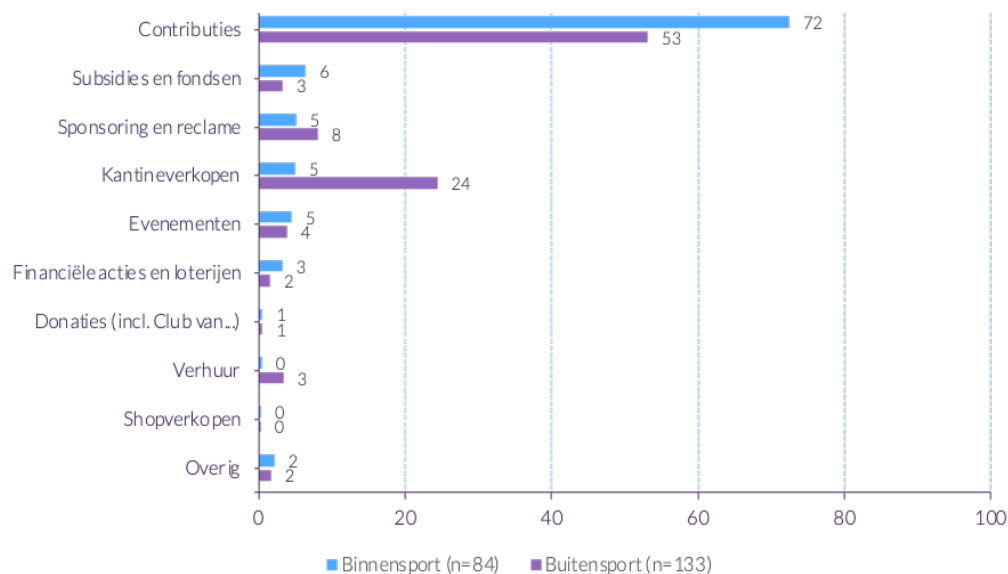
Per vereniging hebben wij de diversiteit van hun inkomsten weergegeven in de inkomensdiversiteitsindex (figuur 2). Deze index houdt rekening met de relatieve grootte van alle verschillende inkomstenbronnen van een vereniging. Hogere scores (dichter bij 1) staan voor meer diversiteit aan inkomsten. Een score van 0 betekent dat de vereniging al zijn inkomsten uit één bron haalt.

Relatief meer buitensportverenigingen scoren hoog (>0,6) op de inkomensdiversiteitsindex dan binnensporten (48% vs. 21%; figuur 2). Buitensportverenigingen scoren ook minder vaak erg laag (<0,2) op de index dan binnensportverenigingen (1% vs. 17%). Dit klopt met het beeld uit figuur 1 dat binnensportverenigingen vaker in sterkere mate afhankelijk zijn van de contributie.

RISICO'S EIGEN ACCOMMODATIE

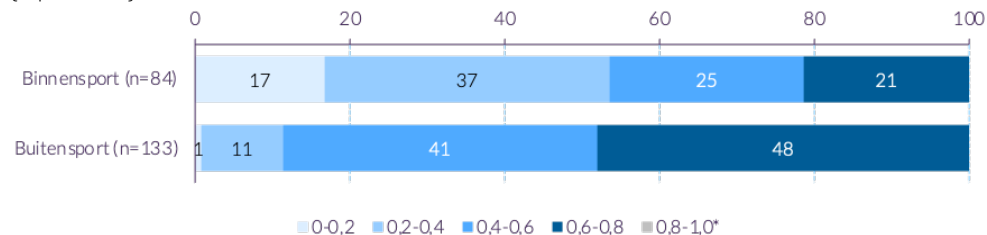
Het hebben van een eigen sportaccommodatie brengt ook risico's met zich mee. Waar gemeenten veelal verantwoordelijk zijn voor de renovatie of verduurzaming van binnensportlocaties, zijn buitensportverenigingen hier vaker zelf verantwoordelijk voor. Dit zijn flinke investeringen, waar een vereniging na verloop van tijd niet meer onderuit komt. Het

Figuur 1. Relatieve omvang per inkomstenbron van sportverenigingen in 2023, uitgesplitst naar binnen- en buitensport (in procenten)

Bron: Mulier Instituut/SRS/PB Sportconsultancy, Databestand financiën sportverenigingen, peilmoment oktober 2024.
*De categorie 0,8-1,0 komt niet voor in onze steekproef.

Figuur 2. Inkomensdiversiteitsindex in 2023, per vereniging, uitgesplitst naar binnen- en buitensport (in procenten)

Bron: Mulier Instituut/SRS/PB Sportconsultancy, Databestand financiën sportverenigingen, peilmoment oktober 2024.

is belangrijk dat verenigingen hier rekening mee houden in meerjarenplannen en blijvend zorgen dat ze hier financiële reserves voor opbouwen.

Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) rapporteert dat zo'n 60 procent van de sportaccommodaties is gebouwd voor 1990 en dus in de komende jaren toe is aan renovatie. Dit maakt het voor verenigingen financieel extra lastig dat er nu op de BOSA-regeling bezuinigd wordt. Deze regeling is nu al overvraagd voor 2025.

VERVOLG

Volgens SWS is de financiële situatie van sportverenigingen wel degelijk verbeterd ten opzichte van een aantal jaar terug. Toch zijn er enkele risico's en aandachtspunten voor de toekomst, zoals hierboven geschetst. We

blijven de financiële weerbaarheid van sportverenigingen daarom monitoren. Hiervoor bouwen we onze huidige voorstudie uit met meer en gedetailleerdere informatie over de financiën van sportverenigingen. Ook voor de verenigingen zelf is het belangrijk om goed zicht op de eigen financiën te houden. Kortom, zoek die financieel onderlegde vrijwilliger, stel die balans op en gebruik deze inzichten voor de toekomst van de vereniging.

Meer informatie over onze voorstudie naar de financiële weerbaarheid van sportverenigingen is te vinden in het rapport "Financiële weerbaarheid sportverenigingen: voorstudie naar een objectief beeld over financiën sportverenigingen" (Van Eldert et al., 2024).